

Dážďovky Recyklátorky

kreatívna a prírodovedná úloha

(4. november – 17. december 2021)

KOMPOSTUJ.ME

Úvod:

Milí Recyklohráči!

V našom projekte Recyklohry ste sa už stretli s kadejakými druhmi odpadu, najčastejšie to bol elektroodpad a batérie. O jednom odpade sme však ešte v našom projekte nehovorili. Uhádnete o ktorom? Kto hádal bioodpad, uhádol! Bioodpad tvorí až 45 percent všetkého komunálneho odpadu, takže nárok na povšimnutie určite má 😊. Okrem toho, že je to najväčšia zložka z komunálneho odpadu, pri ňom platí, že nie je odpad ako odpad! Čo to bioodpad je, ako ho využiť v náš prospech a kto nám pomáha pri jeho recyklovaní? Na všetky tieto otázky budete v našej aktuálnej úlohe hľadať odpovede. Tak čo, ste zvedaví? Pustíte sa do pátrania a odhaľovania odpovedí o tomto vzácnom odpade? Veľkí Recyklohráči vám s tým určite radi pomôžu a sami môžu vyhrať pekné ceny, ak sa zapoja do úlohy pre koordinátorov.

A keďže Recyklohry sú odborníkom vo všeličom, ale v bioodpade nie, prizvali sme si k tejto úlohe odborníkov na slovo vzatých z **OZ Kompostujme**, ktorí budú dohliadať na správnosť splnených zadaní, ktoré nám pošlete. Okrem toho pripravili pre koordinátorky a koordinátorov test, ktorý budú aj hodnotiť. Test preverí znalosti o bioodpade veľkých Recyklohráčov 😊 a kto obstojí, bude môcť vyhrať pekné ceny.

Zadanie pre MŠ, I.st. ZŠ a špeciálne školy:

Vytvorte koláž, plagát, na ktorý nakreslíte alebo nalepíte minimálne 20 zložiek bioodpadu. Medzi tento odpad potom nakreslíte alebo nalepíte minimálne 5 organizmov, živočíchov, ktoré tento odpad papajú a tým ho rozkladajú. Prvého živočícha nájdete v názve tejto úlohy, takže mu stačí nájsť už len 4 ďalších kamarátov. Plagát alebo koláž nazvite tak, ako sa volá proces, pri ktorom sa bioodpad pomocou organizmov premieňa na cennú surovinu. Plagát vyveste na viditeľnom mieste tak, aby sa aj rodičia a iní spolužiaci dozvedeli o tomto cennom odpade.

Zadanie pre II.st ZŠ a SŠ:

Vytvorte plagát, na ktorý uvediete minimálne 20 zložiek bioodpadu a minimálne 5 organizmov, ktoré bioodpad rozkladajú. Okrem toho do plagátu zaznamenajte aj vhodné podmienky, aby rozklad bioodpadu fungoval. Plagát alebo koláž nazvite tak, ako sa volá

proces, pri ktorom sa bioodpad pomocou organizmov premieňa na cennú surovinu. Plagát vyveste na viditeľnom mieste, tak aby sa aj rodičia a iní spolužiaci dozvedeli o tomto cennom odpade. Ak budete mať možnosť s plagátom realizovať rovesnícke vyučovanie v iných triedach, zašlite nám o tom dôkaz a odmeníme Vás bodmi navyše.

Zadanie pre koordinátorky a koordinátorov:

Vyplňte test. Všetky testy, ktoré budú vyplnené správne, budú zaradené do losovania o pekné enviroknížky a poukážky do e-shopu <https://eshop.kompostuj.me/>. Pred absolvovaním testu odporúčame nahliadnuť do nasledovných zdrojov.

<https://kompostuj.me/blog-kompostujme-zaujímavosti-zo-sveta-kompostovania/>

<https://kompostuj.me/kompost-poradna/>

Test:

1. Čo je to kompostovanie?

- a. Riadený proces za prístupu kyslíka, pri ktorom z biologických odpadov vplyvom živých organizmov (mikroorganizmov, húb a rôznych bezstavovcov) vzniká kompost – organické hnojivo
- b. Neriadený proces bez prístupu kyslíka, pri ktorom z biologických odpadov vplyvom živých organizmov (mikroorganizmov, húb a rôznych bezstavovcov) vzniká kompost – organické hnojivo
- c. Riadený proces za prístupu kyslíka, pri ktorom z biologických odpadov bez vplyvu živých organizmov (mikroorganizmov, húb a rôznych bezstavovcov) vzniká kompost – organické hnojivo
- d. Neriadený proces bez prístupu kyslíka, pri ktorom z biologických odpadov vplyvom živých organizmov (mikroorganizmov, húb a rôznych bezstavovcov) vzniká kompost – organické hnojivo

2. Koľko percent predstavuje biologický odpad v koši bežného Slováka?

- a. Menej ako 15%
- b. Menej ako 25%
- c. 35%
- d. Viac ako 45%

3. Ako voláme suchý (prevažne hnedý) materiál, ktorý je nevyhnutnou súčasťou kompostovania?

- a. Uzlíkatý
- b. Dusíkatý
- c. Uhlíkatý
- d. Posekaný

4. Ktoré z nižšie uvedeného patrí do základných pravidiel kompostovania?

- a. Vzduch - pravidelné prevzdušňovanie
- b. Oheň - založiť v kompostéri po pridaní bioodpadu
- c. Vlhkosť - udržiavať správnu vlhkosť
- d. Pravidelne pridávať hlinu - aby sme kompost infikovali ďalšími mikroorganizmami

- 5. Prečo je potrebné zmenšovať nakladaný bioodpad?**
- a. Nakladaný bioodpad sa nezmenšuje
 - b. Aby sa zjednodušila manipulácia s kompostovaným materiálom
 - c. Aby ho ľahšie odniesli divé zvieratá
 - d. Aby sa urýchlil jeho rozklad a tvorba kompostu
- 6. Čo spôsobí prístup kyslíka s kompostovacími procesmi?**
- a. Spomalí ich
 - b. Urýchlí ich
 - c. Nič, prístup kyslíka je pri kompostovaní nepotrebný
- 7. Čo môžeme kompostovať?**
- a. Rastlinné zvyšky
 - b. Kostí, mliečne výrobky, zvyšky jedál
 - c. Srst' zvierat
 - d. Čajové a kávové výluhy
- 8. Ktorý živočích sa považuje za majstra v spracovaní bioodpadov?**
- a. Pôdny roztoč
 - b. Chvostoskok
 - c. Kompostujúca (kalifornská) dážďovka
 - d. Krtko
- 9. Čo nepatrí do bytového kompostéra?**
- a. Odumreté časti rastlín
 - b. Rozdrvené kôstky, orechové a vajcové škrupiny
 - c. Plasty, chemikálie, farby
 - d. Uhlíkatý materiál
- 10. Čo môže obsahovať podstielka (uhlíkatý materiál)?**
- a. Slama
 - b. Kokosový substrát
 - c. Drevná štiepka
 - d. Nadrvené lístie
 - e. Natrhane rolky od WC papiera/kartón
- 11. Koľko bioodpadov dokážu spracovať kompost majsterky kalifornské dážďovky za deň?**
- a. 20% svojej hmotnosti
 - b. 50% svojej hmotnosti
 - c. 100% svojej hmotnosti
 - d. Nič, kalifornské dážďovky nevedia spracovávať bioodpad
- 12. Vieme kompostovať trávu a lístie?**
- a. Áno
 - b. Nie
 - c. Za určitých podmienok
 - d. Len na jaseň
- 13. Uved'te aspoň 3 dôvody, prečo by sme mali kompostovať? ...**

Hodnotenie:

Každá škola (MŠ, špec. školy), ktorá nám pošle **fotografiu** vytvorenej koláže, plagátu alebo nástenky so všetkými požadovanými informáciami, tj. 20 zložiek bioodpadu, 5 organizmov, správny názov procesu a vyvesenie na viditeľnom mieste v škole, získa **100 bodov**.

Každá škola (I.I.st. ZŠ,SŠ), ktorá nám pošle **fotografiu** vytvoreného plagátu s minimálnym rozmerom A1 so všetkými požadovanými informáciami – zložky bioodpadu, organizmy, vhodné podmienky, správny názov procesu a vyvesenie na viditeľnom mieste v škole, získa **100 bodov**. Ak nám pošlete aj fotky z rovesníckeho vyučovania získate navyše **50 bodov**.

3 najlepšie školy bez ohľadu na kategóriu školy, odmeníme prednáškou s praktickou ukážkou s dážďovkami z OZ Kompostujme. Termíny prednášky sa dohodnú priamo s víťaznými školami.

Každý koordinátor, ktorý správne zodpovie na všetky otázky v teste o bioodpade, bude zaradený do žrebovania o **krásne enviroknižky** a **nákupné poukážky** do e-shopu <https://eshop.kompostuj.me/>.

Termín odovzdania prác:

17.12.2021

Termín vyhlásenia výsledkov prác a losovania cien:

21.01.2022

Odovzdanie úlohy:

Škola zašle do súťaže max. 5 fotografií **koláží, plagátov alebo nástenok a fotografiu vyvesenia na škole**. Pokojne môžete zaslať aj fotografie, ktoré budú dokumentovať priebeh tvorenia. Koordinátorka a koordinátor, ktorý sa chce zapojiť do súťaže, pošlú scan, fotku vyplneného testu spolu so splnením úlohy. **Prácu odošlite výhradne cez web stránku. Práce neposielajte poštou, ani e-mailom.**